

వరదరాజేశ్వరి ఆ క్రిందటిరోజే జూనియర్ కాలేజికి లెక్చరర్ గా బదిలీ అయినప్పటికీ.

ఆమె రిజిస్టర్ లో సంతకం పెట్టే ముందు మెడనొకసారి తడిమి చూసు కుంది. బంగారంతో చుట్టిన రెండు వరు సల నల్ల పూసలదండ ఒకపేట బంగారు గొలుసు చేతికి తగిలాయి. మెడనిండుగా ఉంది. వాటి నొకసారి కంటితో చూసు కోగానే ధైర్యం వచ్చినట్లయింది. సంతకం పెట్టి హుందాగా స్టాఫ్ రూం లోకి వెళ్లి కూర్చుంది. టైం టేబుల్ చూసుకుంది. పది గంటల తరువాత తనక్కాసు.

ఈలోపల ఒక్కొక్కరే ఆ రూము లోకి వస్తున్నారు. వచ్చి- కుర్చీలో కూర్చున్న వరదరాజేశ్వరిని చూసి "కొత్తగా వచ్చారా?" అని అడుగు తున్నారు.

మనోరంజనం

విజ్ఞానం
సంస్కృతీకరణం

"అవును. నిన్ననే వచ్చాను" చెబు తోంది.

నాలుగయిదు రోజులయేసరికెళ్లా ఆ కాలేజిలో పనిచేస్తున్న ఉపన్యాసకు రాండ్రకు ఆమె మెడలోఉన్న ఆ రెండు హారాల సంగతీ తెలిసిపోయింది. పలక రింపుల తరువాత సంభాషణలలోకి దిగారు. క్రమంగా చనువు ఏర్పడ్డది.

మాలిక, అర్చన ఇద్దరూ చాలా చురు కుగా ఉంటారు. వాళ్ల చురుకుదనం కళ్లలోనే కాదు మాటల్లోకూడా ప్రస్ఫుట మవుతుంది. హాస్యంగా-వ్యంగ్యంగా చమత్కారంగా మాట్లాడుతూ ఎదట మనిషిని తికమక పెట్టేస్తారు. ఈ ఇద్దరి కంటే కొంచెం వయస్సులో పెద్దవాళ్లు రమణీ, శాంతా మితంగా తూచి తూచి మాట్లాడతారు. వాళ్ల వాళ్ల సబ్జెక్టులో గట్టివాళ్లే. విద్యార్థులకు బాగా సారాలు చెప్పి వాళ్లనాకరిస్తారు. తమ ద్యూతీని

చక్కగా నిర్వహించగలరు. ఈ నలుగురిపట్ల విద్యార్థులకు గౌరవాభిమానాలు అపరిమితము.

“రమణీ! రమణీ!” దగ్గరగా వచ్చి కూర్చుంది మాలిక ఏదో చెప్పాలన్న ఆదుర్దాతో నోరు తెరచి.

“ఎమిటా చూడావిడి అన్నిటికీ? అదే మిటో తొందరగా చెప్పు!” రమణి విసుకున్నట్టుగా అంది.

ఇటూ అటూ చూసి, ఎవరూ ఆ ప్రాంతంలో లేరని నిర్ధారణ చేసుకుని, రమణికి దగ్గరగా వచ్చి “అమె మనలాగ కాదు. ఆమెకు వెళ్లయినట్టుంది. నల్ల పూసల దండ * అన్నది మాలిక.

“అలా? అలాగా? ఎంత అదృష్ట వంతురాలు, అయితే నీ కెట్లా తెలుసు?” ఆశ్చర్యంతో నోరు తెరచింది రమణి.

“ఎంత కొంగు కప్పుకున్నా మెడలో ఉండే వస్తువులు కనబడవా? మొన్న నేను చక్కనే కూర్చున్నాను. కొంగు లాక్కుంటుంటే కనబడ్డాయి.” వాలా గొప్ప పరిశోధన చేసినట్టు గర్వంగా చూసింది మాలిక.

ఉపన్యాసకురాండ్రంతా ఒక చోట కూర్చుని వరదరాజేశ్వరి పట్ల గౌరవ భావంతో మెలగేవాళ్లు. తమ నలుగురినీ ఒక గ్రూపు క్రింద ఎంచుకుని మాట్లాడే వారు.

జయరామ్ నిరుదే ఆ కాలేజీలో ప్రవేశించాడు. అతడు వచ్చినప్పటి

నుంచీ ఆడవాళ్లకూ మగవాళ్లకూ మధ్య సేతువులా మెలగుతున్నాడు. నవ్వుతూ చనువుగా చమత్కారంగా మాట్లాడుతూ ఉంటాడు.

“కొత్తగా వచ్చిన లెక్చరరు బాగా మాట్లాడుతున్నారా? మీ అందరితో కలివిడిగా ఉంటున్నారా?” మాలికను అడిగాడు. అతడు వరదరాజేశ్వరి వచ్చినప్పటినుంచీ ఆమెను గురించి అడిగి తెలుసుకోవాలని ఉబలాటపడుతున్నాడు. ఆమెను చూడగానే అతడి ఆలోచనలు ఏదో పోతున్నాయి. ఆమె ఉండీ. ఉండీ ఉలిక్కిపడుతుంది ఎందుకు? ఏదో సందేహం.

“అమె చాలా మంచివారు. గర్వం అనలే లేదు. మంచి మాటకారి” అన్నది, కళ్లు గుండ్రంగా ఊపుతూ.

సంతోషాన్ని ముఖమీద కనబరవాడు జయరామ్.

“అంతేకాదు - పెళ్లికూడా అయిందంటోయ్ జయరామ్ గారూ!” అన్నది గర్వంగా మాలిక.

పెళ్లి కావటమన్నది అపురూపమూ ఆరుదూ అనట్టు ముఖంపెట్టి “అలాగా? పెళ్లయిందా? అయితే శ్రీవారు ఎక్కడున్నారు? ఎం చేస్తున్నారు?” నోరు తెరుచుకునే ఉన్నాడు ఆశ్చర్యంతో.

“ఇప్పటికీ పెళ్లి అయిందనే తెలుసుకున్నాను. ఇంక వివరాలు సేకరించాలి.” వరదరాజేశ్వరి కాలేజీకి దగ్గరగా

ఒక పెద్దఇంట్లో ఒక గది అద్దెకు తీసుకుంది. స్వయంగా వంటచేసుకోవటం మొదలుపెట్టింది. కావలసిన వస్తువులు ఎక్కడ దొరుకుతాయో తెలుసుకుని కాలేజీనుంచి వచ్చేటప్పుడే కొనుక్కునేది. ఇంటికి రాగానే ప్లాస్కులో నుంచి ఒంపుకుని కాఫీ తాగేది. కాఫీపు ఆ గదిలోనే అటూ ఇటూ తిరిగి వంట చేసుకునేది. తెల్లవారి కాలేజీలో చెప్పవలసిన పాఠాలు తయారుచేసుకుని అద్దెకు తెచ్చుకున్న ప్రతికలు చదువుకునేది.

“మా యింట్లో ఇవాళ మామిడికాయ వచ్చడీ చేశాను. నీవు కూడా కాస్త రుచి చూడు” అంటూ ఆ గదిలో అడుగు పెట్టింది ఇంటి యజమాని తల్లి ఒక ఉదయాన.

వచ్చడిగినై అందుకొని మాత తెరిచి వాసన చూసింది. ఇంగువ కర్రేపాకు వాసన ఘుమఘుమలాడింది. తన తల్లి పెట్టినపోపు జ్ఞాపకంవచ్చింది వరదరాజేశ్వరికి. ఏనాటిదో ఆ రుచి? అయినా మరిచిపోలేదు.

కంటిరెప్పలు టప టప లాడిస్తూ “మిమ్మల్ని చూస్తుంటే మా బామ్మ జ్ఞాపకానికి వస్తోంది. అయినా ఇప్పుడు మామిడికాయ లెక్కడివండీ?” అంటూ ఆస్థాయంగా పీటవేసింది కూర్చోటానికి.

పీటవంక ఓరగంటికోనూ, వరద రాజేశ్వరినోసారి పరిశీలనగానూ చూసింది ఆమె.

“అమ్మాయి, నీ పేరేమిటో వచ్చి న్నాడు చెప్పావు. ఈ రొద్దెలపీటేమిటి కూర్చోటానికి? నేను మంచిపీట ఇస్తాను వాడుకో. ఇంకేదయినా కావాలంటే చెప్పు— ఇస్తాను. చిన్నపిల్లవు ఒక్క దానవు ఉంటున్నావు, ఇబ్బందివడ కమ్మా. అన్నట్టు మామిడికాయ లెక్కడి వని అడిగావు గమా? అబ్బాయి ప్లీడరు కనుక ఎప్పుడూ ఎవరో ఒకరు ఏదో ఒకటి తీసుకువస్తారు. పార్టీలెవరో పోతి క్షాయలూ, కిలో మంచి నెయ్యి తెచ్చారు. ఇంకా వాళ్ల ఊళ్లో మామిడికాయలు కాస్తున్నాయట” అంటూ ఆ గదంతా పరకాయించి చూసింది.

“ఆ, బాగానే సర్దుకున్నావు గదిని. ఈ పంపుకిందే తోముకుంటున్నావని గిన్నెలు? బాగా మెరుస్తున్నాయి. అన్నట్టు అన్నంలోకి ఏం చేసుకుంటున్నావు?” గూట్లోపెట్టిన సీసాలన్నీ చూస్తూ ప్రశ్నించింది.

“నేనాండీ? మా వదినే అన్ని రకాల ఊరగాయలూ ఇచ్చింది. పొడలన్నీ తయారుచేసి సీసాలలో పోసి ఇచ్చింది. ఇవి అయిపోతే వెళ్లినప్పుడు తెచ్చుకుంటానండీ.”

అనాడు అడివారం. కాఫీ తాగి తీరికగా కూర్చుంది వరదరాజేశ్వరి. ఆమె ఆస్థాయంగా మాట్లాడుతుంటే ప్రాణం లేచివచ్చింది. తన బామ్మ ఇలాగే ఉండేది. తను పెద్ద మనుమరాలు. ఆమె

కొడుక్కు చెప్పి తన పేరే పెట్టించు కుంది. అపేక్షతో వరదా అని పిలిచేది. తనమీద ఈగ వాలనిచ్చేది కాదు.

“మిమ్మల్ని చూస్తోంటే మా బామ్మ జ్ఞాపకం వస్తోంది.” అన్నది పక్కగా కూర్చుని మళ్ళీ.

“నీకు బామ్మ ఉందా? అయితే నన్నూ అలాగే పిలు. ఇప్పుడు మీ బామ్మ బాగా తిరుగుతోందా? అసలు ఏ ఊర న్నావు మీది?” కొంగు సవరించుకుంటూ అడుగుతోందామె.

“మా బామ్మ నాకు పదేళ్లప్పుడు పోయిందండీ. మావళ్లది ఏలూరు.”

“అలాగా! అత్తవారేవూరు?” వరద రాజేశ్వరి మెడలో నల్లపూసలు చూసి అడిగింది.

ఉల్కి వద్దది వరదరాజేశ్వరి. అవును. అని సాపులో కొనుక్కుని మెడలో వేసుకుంది. గాని- వాటి బాధ్యతలను తను అహర్నిశలూ జ్ఞాపకం ఉంచుకుని మెలగాలన్నమాట ఇంకా బాగా అలవాటు కాలేదు.

“అత్తవారిది కంకిసాడు” అన్నది సర్దుకుంటూ.

“అతడేం పనిచేస్తాడు?” ఎక్కడున్నాడు?”

“అయన నేను చేసే పనే చేస్తాడు.”

మరి- ఇద్దరూ ఒకచోట ఉండకుండా ఏమిటి? ఆయన ఉన్నచోటికి బదిలీ చేయించుకోలేకపోయావా?”

“ఎంత ప్రయత్నంచేసినా కాలేదండీ. పెంపుల్లో నేను వెళతాను.”

“ఎందుకూ ఈ ఉద్యోగం? హాయిగా అకడి దగ్గర ఉండక?”

నవ్వింది వరదరాజేశ్వరి.

ఆ మరునాడు కాలేజీలో మాలిక పట్టు కుంది. అక్కా-అంటూ వరస కలిపింది. ఊరూ పేరూ అన్నీ వివరంగా అడిగి తెలుసుకుంది.

తొణకకుండా అడిగినదానికి జవాబు చెప్పింది వరదరాజేశ్వరి.

“అక్కా! నిన్ను ఇంత పెద్ద పేరుతో పిలుస్తారా ఇంట్లో? మా బావ గారు చిన్నపేరు ముద్దుగా పెట్టలేదా?” మాలిక మరీ చనువైపోయి అన్నిటికీ ఎగతాళి, హేళణ చేస్తుంది.

“మావాళ్లంట్లో నన్ను వరదా అని పిలుస్తారు. అలాగే అందరూను.”

మాలికకు వరదా అని పిలవటంలో ఎంతో సంతోషం కలిగింది. అందరికీ చెప్పేసింది ఆ సంగతి.

ఒక్కొక్క రోజు వరదకు ప్రాణం గడగడలాడిపోతుంది ఎక్కువ మాట్లాడకుండా ముఖావంగా ఉండటానికి ప్రయత్నిస్తుంది. కాని ఆమె స్వభావానికే విరుద్ధమైనదది.

దసరా సెలవులకు వరద ప్రయాణమైంది

“అమ్మాయి, మీ ఆయన దగ్గరికి వెళ్తున్నావా?”

“అవును బామ్మగారు!” అంటూ నవ్వింది.

“వెళ్లరా, ఈసారి ఆయనను ఈ ఊరు రమ్మను” అన్నది.

తల ఆడించింది మాట్లాడకుండా.

వెళ్లగానే అన్నగారు విశ్వం ఆ ఊరి విశేషాలన్నీ అడిగి “ఎలా ఉందిప్పుడూ?” అన్నాడు.

“బాగానే ఉంది. ఇంకా బాగుండటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాను!”

“వరద, అమ్మ కనుక బ్రతికిఉంటే ఎంత బాధపడేదో? పెళ్లకాకుండా ఈ నల్లపూసలూ మంగళసూత్రాలూ పెట్టుకున్నావు మరి. నీ బిరుదులు పోను ఇంకా మూడువేలయితే సరిపోతుంది మన మనుకున్నదానికి. మొన్న సురేపు వచ్చినప్పుడు మామమానంలో లగ్నం పెట్టిస్తానన్నాను. నీకూ ఇష్టమే కదూ?” ఆమె ముఖంలోకి చూశాడు.

కళ్లు చెమ్మగిలటం అన్న చూడకుండా ఉండాలని తలదించుకుంది వరద.

వడిన నీలవేణి వరదను కూతురిలా చూసుకుంటుంది. ఆడబడుచు పెళ్లి చేయకుండా కాలం గడుపుతున్నాడని విశ్వాన్ని మందలిస్తూ ఉంటుంది.

సెలవుల్లో ఆనందంగా గడిపి కాలేజీకి వచ్చిన వరదను చూసి మాలిక ఆటలు పట్టించటం మొదలుపెట్టింది.

“అక్కా, నీవుమా బావగారూ తీయించుకున్న పోదో నాకు చూపించవా?”

“వెంట తెచ్చుకోలేదు మాలికా. ఈ సారి తీసుకువస్తాను.”

“అదేమిటి? పోనీ నీ పర్సులో ఉన్నదయినా చూపించు బావగారిది.”

“నాకు పర్సులో పెట్టుకునే అలవాటు లేదు. ఈ సారి వెళ్లివప్పుడు తెస్తానుగా.”

“మాడు శాంతా, రమణి. నీవై నా చెప్పి. ఏమటి అంకగా దాచుకుంటుంది ఎవరికీ చూపించకుండా? మనకు బావగారి వేవయినా సంగతులు చెప్పి నవ్వింప కూడదూ?”

“అందరూ నీలాగ బడబడ వాగుతారేమిటి? బావగారి సంగతి అడిగితే చెబుతారా?” మందలిస్తూ ప్రోత్సాహించింది ఆర్చన.

సమయం దొరికినప్పుడల్లా వరదను పీడిస్తూనే ఉంది మాలిక.

సాయంకాలం ఇంటికి వెళ్లటప్పుడు జయరామ్ మెట్లమీద నిలబడ్డాడు. అతడు ప్రతిరోజూ ఇంటికి వెళ్లటప్పుడు వేణు గోపాల్ కూడా వస్తాడు.

మాలికా అర్చనలకు మధ్య వరద గేటువైపుకు నడుస్తున్నది. ఆమె ముఖం చూసినవాళ్లకు ఎన్నో వ్యధలు ముఖం మీదనే కనుపిస్తాయి. పాపం అనుకుంటారు.

పెళ్లయిన తరువాత విడివిడిగా ఉద్యోగరీత్యా ఉండవలసి వచ్చినందుకు వరద విచారంగా ఉంటుందని అందరూ అనుకుంటారు. అలా అనుకోవటానికి

నగం కారణం మాలిక. కాని-జయరామ్ మనసు అలా అనుకోదు. ఆమెను చూసిన అతడికి ఎన్నో రకాల ఆలోచనలు పోతూఉంటాయి.

“ఆయన దూరంగా ఉంటే ఇంత విచారపడాలా?” అంటుందతడి మనసు.

“ఏమండీ మాలికగారూ? ఈసారి కాలేజీ‘డే’కు మంచిప్రోగ్రామ్ ఏర్పాటు చెయ్యండి మీరంతా కలిసి” అంటూ మాట కలిసి, ఆమె వందను గురించి ఏమయినాచెబుతుందేమోనని కడిలిస్తాడు. అనుకున్నట్లుగానే ఏవేవో చెబుతూనే ఉంటుంది మాలిక.

ఫిబ్రవరి నెలలో తన దగ్గరున్న డబ్బులంతా చేతబట్టుకుని వారం రోజులు నెలవుపెట్టి ఇంటికి బయలుదేరింది వరద. ఆమె వారం రోజులనుంచీ అన్నగారి దగ్గర్నుంచి ఉత్తరం వస్తుందేమోనని ఎదురుచూస్తోంది. నెలవు ముందుగానే ఏర్పాటు చేసుకున్నది కనుక ఉత్తరం రాకపోయినా బయలుదేరింది.

స్టేషనుకు వస్తావనుకున్న అన్నగారు రాలేదు. పనిసందడివల్ల రాలేకపోయాడేమోననుకుంది. ఇంటికి వెళ్లగానే ఆమె ఊహించినట్లుగా వాతావరణం లేదు.

వదిళా అన్నలు పెళ్లి పనులలో మునిగి తీరికలేకుండా ఉంటారనుకుంది. కాని-ఇంట్లో ఏ సంవడిలేదు. విశ్వం ఇంట్లోనే లేడు. మామూలుగా ఆఫీసుకు వెళ్లిపోయినట్లున్నాడు. వదిలిన గారు

మామూలుగా భోజనం చేసి తీరిగ్గా కూర్చుంది.

ఆడబడుచును చూడగానే పలకరింపకుండానే లేచి వంటయింట్లోకి వెళ్లింది. నూటుకేసు కిందబెట్టి లోపలికి నడుస్తూ “అన్నయ్య లేదా వదినా?” అంటూ తనే పలకరించింది వరద.

“మామూలుగా ఆఫీసుకు వెళ్లాడు. కాళ్లు కడుక్కురా. భోజనం చేద్దుగాని.” భోజనం చేస్తూ వదిలిన ముఖంలోకి చూసింది వరద.

వరద చూపులను తప్పించుకుంటూ లేచింది ఆమె.

“వదినా. నీకు ఒంట్లో బాగాలేదా? అట్లా ఉన్నావే?” వరదను చూడగానే అప్యాయంగా పలకరించే వదిల ఇవాళ మూగనోము పట్టినా? ఏమయిందివాళ? అంతా కొత్తగా ఉండేమిటి? అనుకుంటోంది వరద. ఆమె అట్లా మాట్లాడకుండా ఉండేసరికి వరదకు కన్నీరు ముంచుకువచ్చింది.

కడుపులో ఏదో సలసల మరిగి తెల్లతున్నట్లుయింది వదిలకు.

“అంతదూరంనుంచి పడుతూపడతూ బస్సులో వచ్చావు. కాజేపు విశ్రాంతి తీసుకో” అంటూ వదిల వరదకు మంచం వేసే నెపంతో అక్కడినుంచి కడిలింది వరదకు అంతా అయోమయంగా ఉంది. మంచంమీద పడకుండాన్న మాటే గాని ఏవేవో ఆలోచనలు చుట్టుముట్టాయి.

సురేషు అన్నట్లుగా రాలేదా? అతడి కేదయినా ఇబ్బంది వచ్చిందా? బస్సులో ప్రయాణం చేసి వచ్చిన వరదకు అలసటతో కళ్లు మూతలుపడ్డాయి.

తిరిగి ఆమెకు అన్నావదినల మాటలతో మెలకువ వచ్చింది.

“సాపం, వడుతూపడుతూ బస్సులో ఎండలో వడి వచ్చిందండీ. ఎంతో ఆదుర్దా పడుతూ ‘అన్నయ్యలేదా వదినా?’ అంది. నేను కన్నీళ్లుపుకోలేకపోయాను. ముఖం

పక్కకు తిప్పుకుని అన్నం పెట్టాను. పడుకుంది. ఏదో అర్థంచేసుకుంది. ఆంత తెలియకేదా? ఇట్లు చూసి పెళ్లగి పోయినట్లు తెలుసుకునే ఉంటుంది” అంటోంది వదిన.

“అద్వైతం మూడు వేలిస్తావన్నప్పుడు ఐదువేలిస్తే చేసుకుంటానన్నాడు. ఐదు ఇస్తామంటే ఏడు ఇవ్వమన్నాడు. అక్కడికీ నేను అతడన్నదానికల్లా సరేనని, సాపం - దాన్నే కట్టుండబ్బు

నంపాదించమని అడుగుతున్నాను సరి పడిన డబ్బు తెచ్చే ఉంటుంది. దాని పెళ్లికి అదే డబ్బు నంపాదించటం నాకెంత బాధగా ఉందో తెలుసా ?" విశ్వం కుర్చీలో కూలబడిపోయాడు.

సగం విన్నది వరద. దాన్నిబట్టి ఏం జరిగిందో తెలిసిపోయిందామెకు. సురేషు చేసిందాకి వాళ్లు బాధపడటం సహించ లేకపోయింది కొంగుతో కళ్లు తుడుచు కుని, లేచి కూర్చుని "అన్నయ్యా" అంటూ పిలిచింది.

"మధ్యాహ్నం బిస్సుకు వచ్చావామ్మా ?" విశ్వం లేచివచ్చాడు.

"అవును. టోజనం వేళకే వచ్చాను."

అప్రశ్నా ఈ జవాబు కొడు వాళ్లకు కావలసింది. వాళ్ల హృదయాలలో చెలరేగుతున్న దావానలం నిగ్రహంవల్ల పలకరింపుగా వెలువడిన మాటలవి. ఇద్దరికీ ఆ సంగతి తెలుసునని వాళ్లముఖాలే చెబుతున్నాయి.

"ఆరూ కాలేజీ బాగుందా ? నీకు ఇబ్బంది లేదుకదా ?" ఇంకా పైపై మాటలే సాగిస్తున్నాడు విశ్వం.

ఒక గంటపేపు కాలక్షేపం చేసిన తర్వాత ఇద్దరూ మామూలు మనుష్యులై ప్రస్తుతానికి వచ్చారు.

"అమ్మా వరదా" భారంగా ఉన్న గొంతును సర్దుకొని "మనం సురేషు నింక వదులుకుంటే మంచిదమ్మా ?" అన్నాడు,

వరద అతడివంక చూడలేక తల వంచుకుంది.

"నాతో-ఎప్పుడు లగ్నంపెట్టిస్తా సరే నన్నాడు కాని- వారం తిరక్కుండానే అతడి పెళ్లి వన్నెండువేలతో పక్క-ఊళ్లనే అయింది. మాట తప్పేవాడిని నమ్మాం మనం ఇంతకాలం" భార్య తీసుకువచ్చిన కాపీ గ్లాసు తనే చెల్లెలి చేతికిచ్చాడు.

మెదడు మొద్దుబారి నట్లయింది వరదకు. కొంతసేపటికి- ఈ కట్నం డబ్బుకోసం తనెంత కష్టపడుతున్నది ; నామూత్రం ఖరులు తను పెట్టుకుని పైన పైన లెక్కబెట్టుకుంటూ డబ్బు బ్యాంకులో వేస్తున్నది. పెళ్లికాని అడవిల్లంకై లోకానికి తేలిక. ఆ బాధపడలేక నల్లపూసలదండ మంగళసూత్రాలు కొనకున్నవి మెదలో వేసుకుంది. ఇంకా ఏంటేయాలి తను ;

"కాపీ తీసుకో వరదా ? చల్లారిపోతున్నది" విశ్వం హెచ్చరించాడు.

ఆ రాత్రి ఎవరూ ఆమెను పలకరించలేదు. మాట్లాడకుండా టోజవంచేపి పడుతుంది.

మరునాడు విశ్వం అడిగినట్లు వెళ్లే సమయంలో "అన్నయ్యా, ఇదిగో డబ్బు. బ్యాంకిలో వెయ్యి పదిగంటల బిస్సులో వెళ్లిపోతాను" వంద రూపాయల నోట్లకట్ట అతడికి అందించింది.

"సరేనమ్మా" అతడవి అందుకుని

వక్కాకు తిరిగి కిన్నీళ్లు తుడచుకున్నాడు.

మళ్ళీ మామూలుగా కాలేజీకి వెళ్లటం విద్యార్థులకు పాఠాలు చెప్పటంలో మనసు మళ్ళించి తిరుగుతోంది వరద.

“ఏమంటున్నారు ఉపన్యాసకు రాండ్రు?” అంటూ పరికరించా దొకనాడు మాలిను జయరామ్.

చిన్నపిల్లలా కిలకిలలాడుతూ కబుర్లు చెప్పే మాలిక అంటే అక్కడందరూ తమ చెల్లెలే అనుకుంటారు. పసిబిడ్డ హృదయంగల మాలిక అందరి కబుర్లు చెబుతూ ఉంటుంది.

అనాటి కబుర్లలో ఊరినుంచి తిరిగి వచ్చిన వరదను గురించి “శ్రీవారు విదేశాలకు వెళ్తారట. సాగనంపి వచ్చిందట. అందుకని మా వరద మనసు ఆయన వెంటనే వెళ్లిపోయింది. కళ్లు మాసుకని విద్యార్థులకు పాఠాలు చేప్పే వరద తిరిగి వచ్చింది. అసలే ఎక్కడ మాట్లాడదు. ఇప్పుడసలే మాట్లాడదు” అంటూ చెప్పింది చేతులు తిప్పుకుంటూ.

“మీరంతా కబుర్లుచెప్పి ఆమెకు కాలక్షేపం కలిగించకూడదూ?” అన్నాడు జయరాం.

ఆ మాట ఆప్పుడే మరచిపోయి కబుర్లలోకి దిగింది మాలిక అతడితో.

మాలికతోనం అటుగావచ్చిన అర్చన ఈ కబుర్లన్నీ విన్నది. ఆమె మాటల్లో మాలికకేమీ తీసిపోదు. కాని వాగుడు కాయలా అందరిమాటలూ పట్టించుకుని

ఎక్కడబడితే అక్కడ వాగదు. అందుకని మాలికా అని ఒక కేజీ పెడితూ ఉంటుంది. అర్చనకు వరద ఎందుకట్లా ముఖం చిన్నబుచ్చుకుని తిడుగుతోందో ఇప్పుడర్థమయింది. “పాపం - వరద” అనుకుంటుంది మనసులో.

వరద తన వెనకాలే వస్తున్న అర్చనను చూసి “మీ యింటికి దారి అటు అన్నారు కదా?” అన్నది నవ్వుతూ.

“ఇవ్వాలి మాయింటిదారి ఇటువైపు.”
“అలా?” ఆమె తనను కలసుకునే వరదా అగి, అడుగులేస్తూ “ఏలవకుండానే నాకోసం మాయింటికి వస్తున్న చెల్లెలికి కప్పు కాపిమాత్రమే దొరుకుతుంది” అంటూ బుజుమ్మిద చెయ్యేసి తీసుకువెళ్ళింది.

అర్చన ఆమెగదిని ప్రతి అంగుళమా పరిక్షచేసి వదలిపెట్టింది కాపి ఇచ్చే లోపుగా, ప్రతి పుస్తకమూ తిరగేసింది.

“మీకంత దిగులుగా ఉండే మా యింటికివచ్చి రెండు రోజులు ఉండకూడదూ?” కాపికప్పు కిందపెట్టి వరద భుజంమీద చెయ్యేసింది అర్చన.

“మీరు రాకూడదూ? మనిద్దరం ఇక్కడ హాయిగా ఉండొచ్చు. ఇద్దరం కలిసి కాలేజీకి వెళ్ళొచ్చు” అన్నది వరద.

ఇద్దరూ కబుర్లుచెప్పుకుంటూ భోజనం చేస్తుండగా ఊరగాయలూ పచ్చళ్ళూ వడియాలను గురించి తన వదిల ఇంటి యజమాని తల్లి ఎప్పుడెప్పుడు ఇచ్చినదీ

చెప్పి వర్ణించటం మొదలు పెట్టింది వరద.

“అయితే మా బావగారు తిరిగి ఎప్పుడు వస్తారు?” ఉన్నట్టుండి ప్రశ్నించింది అర్చన.

“వారికి ఇక్కడ రావలసిన ప్రమోషన్ రాలేదు. అందుకు వెళ్లారు. బహుశః వన్నే రమ్మంటారేమో ఒకటి రెండేళ్లలో” అన్నది కళ్లు దించుకుని.

“అయితే మా అక్కకు విశయానం ఉన్నదన్నూకే.” చప్పట్లు కొడుతూ గంతులేసింది అర్చన. మళ్ళీ అంతలోనే అడిగింది. “మా బావగారు తరుచుగా ఉత్తరాల రాస్తూఉంటారా వరద? ఎన్నాళ్లకోసారి రాస్తారు ఎప్పు?”

వరదకు ఈ ప్రశ్నలన్నీ ఎంత ప్రాణాంతకంగా ఉన్నా నిబ్బరంగా జవాబులిస్తోంది. సహజంగా నటిస్తోంది.

విశ్వం చెల్లెలికి సేవే ఉత్తరాలు జాగ్రత్తగా కాలేజీ అడ్రసుకే రాస్తూ ఉంటాడు. వరద చదువుకుని వెంటనే చింపి బుట్టలో పడేస్తుంది. విశ్వం చెల్లెలికి సంబంధాలు చూడటం మానలేదు. హరికృష్ణ సంబంధం ఇటీవల చూశాడు. అతడు వరదను ఎప్పుడో చూశాడట. ఆమెకు సంపాదన ఎంతఉన్నా సదివేలు కావాలట. ఆమె ఎకౌంటులో ఉన్నది తొమ్మిదే. అన్నగారు ఖర్చులు పెట్టి పెళ్లిచేసినా ఇంకొక వెయ్యి తక్కువవుతున్నది. ఈ విషయాలు ఆమె నొచ్చుకోకుండా లొకకంగా ఉత్తరం రాశాడు విశ్వం.

స్టాఫ్ రూములో కూర్చుని ఆ ఉత్తరం చదువుతున్న వరదముఖం పాలిపోయింది ఇట్లా ఇది ఎన్నవది? తక్కువపడ్డ వెయ్యి రూపాయలూ సంపాదించేటప్పటికి ఆ సంబంధం తప్పిపోతుంది. కట్నాల పరుగుసందెలో తను ఓడిపోతున్నది. ఈ ఆలోచనలతో ఆమె దేహంలోని రక్తంమంతా నీరయినట్లుగా ఉంది. నీరసం అవహించింది.

ఆమెకు క్లాసు ఉన్నట్లు తటాలున స్ఫురించింది. నిద్రనుంచి లేచినట్లుగా పుస్తకాలు చేతిబిట్టుకుని క్లాసుకు వెళ్లిపోయింది.

వదిరోజుల తరువాత స్టాఫ్ ఓటింగ్ అయింది. అందరితోపాటు తెచ్చి పెట్టుకున్న ఉత్సాహంతో మనలుకుంది వరద అర్చన, మాలిక, జయరామ్ లు ఆమెను ఆనాడే కొత్త చూస్తున్నట్లుగా చూశారు. ఆమెను కొత్తకోణంలోనుంచి చూస్తూ మాట్లాడటం మొదలు పెట్టారు. ఎగతాళి, హాస్యంపాళ్లు అర్చన మాలికల మాటల్లో మామూలుగా కంటే ఎక్కువగా పొంగాయి. వరదకు కళ్లనీళ్లు పర్యంతమయింది.

ఆ మరునాడే రమణి ఇంట్లో అల్పాహార విందు అందరినీ అహ్వానించింది. పావుగంట వేళకప్పించి వెళ్లిన వరదకు జయరామ్ ఒక్కడే కుర్చీలో సేపరు చదువుకుంటూ కనుపించాడు. రమణి తల్లితో వంటయింట్లో గారెలు

చేస్తూ వరదను ఖారోమని చెప్పి లోపలికి వెళ్ళింది.

“ఇదిగో. మీరు స్టావ్ రూములో పారేసుకున్న ఉత్తరం.” వరద చేతిలో పెట్టాడు జయరామ్.

వరదకు ఒళ్లంతా కంపించింది. నోట మాటరాలేదు. పిచ్చిచూపులు చూడటం మొదలుపెట్టింది.

“భయపడకండి వరదగారూ. ఈ ఉత్తరం ఎవరూ చూడలేదు. నా కంట పడటానికి మీ గది ఊడ్యే నౌకరు కొరణం. దాన్ని బాగా చదివితేగాని ఈ ఉత్తరం మీదని నాకు తెలియలేదు. సామాన్యమైనదానికి మీరింత దాద పడటం దేనికి? మీ నమస్కను నేకర్థం చేసుకున్నాను. మీతో మాట్లాడాలంటే నాకు దారి దొరక్క ఈ ఉపాయం ఆలోచించాను. నేను మీకు నచ్చానా? ముందమాట చెప్పండి?”

వరద పట్టుబడిన దొంగలా చూసింది. తను కల్పించిన వాతావరణం కాసేపటిలో మంచలా కరిగిపోయింది. తలెత్తలేక పోయింది. అందరూ ఏమనుకుంటారన్న బాధ ఎక్కువైంది.

“సరే, మీ కిష్టమయితేనే సుమంది. ఒకమాట. ఇది మనిద్దరిలోనే ఉంచండి. అలా అపరాధినిలా చూడకండి. మామూలుగా ఉండండి.”

రమణి మరో పావుగంటకుగాని కాఫీ టిఫిన్ తీసుకురాలేదు.

“ఆర్యనా మాలికా ఏరి? ఏమిటి ఆంస్యం?” రమణి జయరామ్ ను నిలవ దీసింది.

“వాళ్లకు నివిమా ప్రోగ్రామ్ ఉంది కదా?” అన్నాడు టిఫిన్ తీసుకుంటూ మామూలు మాటగా.

“నాకా సంగతి తెలియదు. ఇంకా వస్తారనుకుంటున్నాను” వచ్చిన ఇద్దరికీ కాఫీటిఫిన్లు ఇచ్చి వక్కపోడి దబ్బా బిల్లమిడ పెట్టింది రమణి.

“అలా మాట్లాడకుండా కూర్చున్నా వేమిటి వరద? నిన్ను వాళ్ల నివిమా ప్రోగ్రామ్ లో కలుపుకోలేదా?” వరదకు దగ్గరగా వచ్చి కూర్చుంది రమణి.

“నివిమా సంగతి నాకు తెలియదు. చాలామంది ప్రెంపు ఈ హాలువిండా వస్తారనుకున్నాను” ఎందుకో వరద సరిగా మాట్లాడలేకపోతోందని రమణి గ్రహించింది.

“ఇవాళ ఇలా ఉన్నావేం? ఒంట్లో బాగాలేదా?”

“అబ్బే. బాగానే ఉన్నాను” సర్దుకో బోయింది వరద.

ఆరుగంటల సుమారుకు జయరామ్ వెళ్లిపోయాడు. ఆ తరువాత వరద బయలుదేరింది.

ఆ రాత్రి ఎంత అణచిపెట్టుకుండా మన్నా ఆందోళన తగ్గలేదు. ఏదో అపరాధం చేసినట్లు గుండె గబగబ కొట్టుకోవటం మొదలుపెట్టింది వరదకు.

తడబడతూ కాలేజీకి వెళ్ళింది. ఎవరిని చూడాలన్నా బిడియంగా ఉంది. తల ఎత్తలేకపోతున్నది

తనెందుకట్లా తన చుట్టూ పరిధులను ఏర్పరచుకున్నది? అటువంటి వాతావరణాన్ని ఎందుకు కల్పించుకున్నది?

లోకంకోసం లోకం పెళ్ళికాని ఆడ పిల్లలను చూసి ఊసుకోదని భయపడ్డదా? ఔనని గుండె కొట్టుకుంది.

అయితే పెళ్ళి అయిన గుర్తులు కొట్ట వచ్చినట్లు మెడలో కనబడకుంటే వచ్చే వరు దేమనుకుంటాడు? తను రెండో వాడనుకుంటే?

తను చేసిన పిచ్చిపనిని ఎగతాళిచేస్తూ కొట్టిపారేసిన జయరామ్ సహృదయు డనిపించాడు వరదకు. అకడిమీద ఎనలేని గౌరవం కలిగింది.

మరునాడు జయరామ్ కలిసినా మాట్లాడే అవకాశం కలుగలేదు.

మూడోనాడు - "నెలపు పెట్టి మంగళగిరి రా. నీ కిష్టమైతే మనం దేవుడి గుడిలో పెళ్ళిచేసుకుని ఆపైన

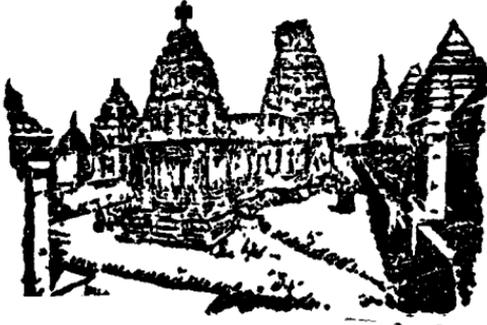
రిజిస్టర్ చేయించుకుందాం. మరోమాట. మనం ఇంక ఆ ఊళ్లో ఉండొద్దు ఇంకొక ఊరికి బదిలీచేయించుకుందాం" అంటూ జయరామ్ దగ్గర్నుంచి వచ్చిన ఉత్తరం వరదకు అందింది.

ప్రాణం పోతుందనుకున్న బాధనండి విముక్తిపొందినట్లునిపించింది. అనందపుటంచుల దగ్గర తాను ఉన్నట్లు నిపించింది. వెంటనే అన్నగారిని మంగళగిరి రమ్మని తెలిగ్రామ్ ఇచ్చి బయలుదేరింది.

చెల్లెలిని ఎవరూ మోసంచెయ్యటం లేదు. కట్నం తీసుకోని పెళ్ళికొడుకు మంచివాడేనని విశ్వం తెలుసుకోవటానికి ఒక గంట పట్టింది. ఆ తరువాత సంకోషం పట్టలేక జయరామ్ ను కౌగలించుకున్నాడు విశ్వం.

"చూడండి - జయరామ్ గారూ? నా చెల్లెలు అనివాహిత. సంగతంతా తెలుసుకున్నారు కదూ?" చేతులు పట్టుకున్నాడు అర్థింపుగా.

బిగ్గరగా నవ్వేశాడు జయరామ్ తల ఊపుతూ.

బిచ్చగాళ్లు కేసుకురవారు- (త్రివిక్రమ్)

సర్వర్ కాఫీ తెచ్చి ఎదురుగా ఉంచగానే, నిరీక్షణలోని విసుగు పారిపోయింది. మాధవ గావ్ అస్థాయంగా కాఫీని 'సిప్' చెయ్యసాగాడు.

ఆ రోజే జీతాందాయి ;

మాధవరావు ఎప్పుడొచ్చినా రాకపోయినా, భీతాలందిన రోజున మాత్రం తప్పకుండా వస్తాడు.

పెళ్లికాకముందు, జీవితం కలల వడవలా వయ్యారాజుపోతూ వయవిస్తున్నప్పుడు రోజుకి రెండుమాట్లు కూడా వచ్చేవాడు.

కానీ-ఇప్పుడది సాధ్యంకావటంలేదు. ప్లెకధకి ఉపకథలుగా సమస్యలుంటాయి.

సమస్యల మధ్య సరదాలు ఎంపిపోతాయి. తేరుకునే లోగానే జీవితం ఎంపిపోతుంది ;

అప్రయత్నంగా గోడకేసి చూశాడు. ఆ రోజుకో జీవితం చాలించే సాతక్యాలెండరు ;

తెల్లవారితే క్రొత్త సంవత్సరం. పరిసరాల పాతదనం షర్మ ఊహల కొత్తదనం- క్రొత్త చిగుల్ల తొడిగే అశయ.